

Lars og Birthe Holten
Kokkedalsvej 1
2970 Hørsholm

Kystdirektoratet
J.nr. 20/04286-10
Ref. Lea Bank Stigsen
26-05-2021

Dispensation til udvidelse af sø inden for strandbeskyttelseslinjen

Ansøgning

Holbæk Kommune har den 9. januar 2020 søgt om dispensation fra naturbeskyttelseslovens¹ § 15 til udvidelse af en sø inden for strandbeskyttelseslinjen på ejendommen matr. nr. 7a, Næsby By, Orø, Næsbyvej 32, 4305 Orø, i Holbæk Kommune.

Afgørelse

Kystdirektoratet giver dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 65b, stk. 1, jf. § 15, til det ansøgte.

Dispensationen gælder kun strandbeskyttelseslinjen. I skal selv undersøge, om jeres projekt kræver tilladelse efter anden lovgivning.

Dispensationen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, at den er meddelt, jf. naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2.

I kan læse mere om lovgrundlaget for afgørelsen i bilag 1.

Vilkår for dispensationen

Dispensationen er meddelt på følgende vilkår:

- Der forelægger en accept fra lodsejerne.
- Det opgravede materiale skal fjernes fra det strandbeskyttede areal eller fordeles jævnt ud over landbrugsjord i omdrift i et lag på maksimalt 30 cm.
- Søen skal udgraves med jævnt skrånende bredder med en hældning ikke stejlere end 1:5.
- Der må ikke anlægges jordvolde eller øer.
- Udvidelsen af søen må ikke ske i perioden fra 1. marts til 1. august.

---

¹ Lovbekendtgørelse nr. 240 af 13. marts 2019 af lov om naturbeskyttelse.

Afgørelsen kan påklages

Afgørelsen kan påklages inden for fire uger.

I må ikke udnytte dispensationen før klagefristen er udløbet. Hvis der bliver klaget over afgørelsen, er dispensationen ikke gældende før klagesagen er færdigbehandlet. I vil få direkte besked fra Kystdirektoratet med oplysninger om, hvordan I skal forholde jer, hvis der bliver klaget over afgørelsen.

I kan se en klagevejledning i bilag 2.

Redegørelse for sagen

Holbæk Kommune ønsker i forbindelse med et naturplejeprojekt, som skal sikre bestanden af Grønbroget Tudse på Orø, at oprense og udvide den eksisterende sø på ovennævnte matrikel fra 135 m² til 650 m² (se fig. 1). Ejendommen er i BBR noteret som en landbrugsejendom.

Fig. 1. Ortofoto 2020. Den røde prik markerer den eksisterende sø. Det orange skraverede område markerer det strandbeskyttede areal. De umatrikulerede arealer ud til kysten samt stranden er dog også omfattet af bestemmelserne om strandbeskyttelse. De sorte streger markerer de vejledende matrikelskel.

Den eksisterende sø blev etableret i 2014 på baggrund af en dispensation fra strandbeskyttelseslinjen (j.nr. NST-4132-316-0007). Begrundelsen for dispensationen var bl.a., at søen skal bidrage til beskyttelsen af den grønbroget tudse, som er på habitatdirektivets bilag IV-liste.

Det fremgår af ansøgningen, at Holbæk Kommune har givet tilladelse efter planlovens § 35 samt dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 3. Holbæk Kommunes tilladelse og dispensation er givet på følgende vilkår:

- *”Søen skal udformes, så den indgår naturligt i det omgivende landskab*
- *Breder og bund i gennemsnit ikke gøres stejlere end 1:5.*
- *Der må ikke ske ændring af dræn eller andet, som kan påvirke afvandingen på andre ejendomme*

- *Gravning af søen må ikke ske i perioden fra 1. marts til 1. august*
- *Det opgravede materiale jævnes ud på landbrugsarealer mindst 10 meter fra søen i et højst 0,5 meter tykt lag eller bortkøres*
- *Der må ikke udlægges materiale på strandengsarealet*
- *Der ikke fodres eller opsættes redhuse, hegn (dog undtaget kreaturhegn) eller lignende*
- *Der må ikke udsættes ænder, fisk eller andre dyr i søen*
- *Arbejdet skal være afsluttet senest tre måneder efter at det er påbegyndt.”*

Det fremgår ligeledes af ansøgningen, at søen udgraves så den ”bedst muligt tilpasses landskabet og skaber de bedste levevilkår for tudserne. Det oprensede materiale vil blive udjævnet på den tilstødende mark. Der er ikke tilløb til søen, men vandhullet er beliggende neden for en skråning, hvor der siver vand til søen.”

Kystdirektoratet har i forbindelse med sagsbehandlingen bedt Holbæk Kommune uddybe deres ansøgning og begrundelse for, hvorfor den ansøgte udvidelse er nødvendig. Holbæk Kommune har bl.a. bedt Limno Consult uddybe ansøgningen.

Det fremgår af svaret fra Limno Consult, at udvidelsen og oprensningen er en forudsætning for, at søen kan fungere som et stabilt ynglested for den grønbroget tudse (gt). Det fremgår endvidere, at søen i dag er så lille, ”at nær udtørring finder sted for tidligt på sæsonen og den er, trods græsning, ved at gro til. I forbindelse med delvist udtørring (stadigt mindre vandvolumen) ses også ustabile forhold mht. faunaen med store tætheder af rovdyr som guldsmedelarver, vandkalvelarver og bugsvømmere, som er alvorlige prædatorer for gt haletudser.

Dertil kommer, at haletudse af gt udsender kraftige biokemiske væksthæmmere, hvilket er en tilpasning til år, hvor der er tidlig udtørring. Det sikrer i de situationer, at enkelte individer trods det kan vokse og forvandle sig. Men det betyder også i permanent meget små ynglesteder, at antallet af nyforvandlede gt dermed generelt vil være meget lille.

Grønbroget tudse er meget tæt på at forsvinde fra Orø og dermed er endnu en af de meget få levedygtige bestande på Sjælland væk. Det er min vurdering af vandhullet ved Svalegård har store perspektiver for arten ved den rigtige dimensionering og pleje. Det indgår i en samlet handlingsplan for arten på Orø, hvor gode placeringer for ynglevandhuller er vanskelige at finde, da en række forudsætninger skal være opfyldte mht.: Græsning, højtliggende grundvand, ingen saltpåvirkning ved (de hyppigere) højevander, lodsejer velvilje mm.

Limno Consult har endvidere oplyst, at søen udformes med ”jævnt skrånende bredder ud til en maks dybde i foråret på omkring 0,5 m. Dvs. ca. 0,2 m dybere end i dag.”

Vurdering efter lovgivning om international naturbeskyttelse

I behandlingen af en ansøgning om dispensation fra strandbeskyttelseslinjen skal Kystdirektoratet vurdere, om det ansøgte kan påvirke Natura 2000-områder eller dyre- og plantearter på habitatdirektivets bilag IV. Læs evt. mere herom i bilag 1.

Natura 2000

Det nærmeste Natura 2000-område, nr. 244 Kyndby Kyst, ligger ca. 2 km mod nordøst. Natura 2000-området omfatter habitatområde nr. 24.

Udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området ses i bilag 3.

Det er Kystdirektoratets vurdering, at det ansøgte ikke i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke Natura 2000-området væsentligt. Ved vurderingen er der særligt lagt vægt på afstanden til det nærmeste Natura 2000-område. Det ansøgte vil således efter Kystdirektoratets vurdering ikke medføre en væsentlig påvirkning af de naturtyper, levesteder og/eller arter, som området er udpeget for at bevare, og der er derfor ikke behov for en nærmere konsekvensvurdering.

Bilag IV-arter

Da den eksisterende sø er etableret for at bidrage til beskyttelsen af den grønbroget tudse, konstaterer Kystdirektoratet, at lokaliteten er et potentielt levested for bilag IV-arten grønbroget tudse.

På baggrund af et generelt kendskab til bilag IV-arters forekomst i Danmark og deres valg af levested samt gennemgang af offentlige databaser, vurderer Kystdirektoratet, at lokaliteten derudover ikke er et potentielt levested for bilag IV-arter.

Eftersom den ansøgte udvidelse af søen skal være med til at forbedre levested og levevilkår for den grønbroget tudse, samt at udvidelse sker uden for ynglesæsonen, vurderer Kystdirektoratet, at det ansøgte projekt ikke vil medføre beskadigelse/ødelæggelse af plantearter eller yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV.

Begrundelse for afgørelsen

Det ansøgte ligger inden for strandbeskyttelseslinjen og forudsætter derfor dispensation efter naturbeskyttelsesloven.

Ifølge den administrative praksis dispenseres der som hovedregel ikke fra strandbeskyttelseslinjen til anlæg af kunstige søer/vandhuller selv om de kan fremme det naturlige dyre- og planteliv, medmindre det har grundlag i en mere omfattende plan for naturforbedring til fremme af udryddelsestruede eller sjældne arter i det pågældende område. Ifølge praksis kan der dog på baggrund af en konkret vurdering meddeles dispensation til etablering af mindre vandhuller/søer på arealer, hvor der tidligere naturligt har været søer/vandhuller, og hvor det vil have en klart naturforbedrende funktion.

Det er Kystdirektoratets vurdering, at den ansøgte udvidelse af søen ikke er en del af en mere omfattende plan for naturforbedring, hvorfor den ikke falder ind under ovenstående praksis. Kystdirektoratets vurderer dog, at der er tale om et særligt tilfælde, hvorfor der kan meddeles dispensation.

I vurderingen har Kystdirektoratet lagt vægt på, at der er tale om udvidelse af en eksisterende sø, der blev etableret på baggrund af en dispensation fra strandbeskyttelseslinjen med henblik på at beskytte den grønborget tudse og herved skabe et potentielt levested for arten. Efterfølgende har det dog vist sig, at søen ikke er konstrueret optimal i forhold til dette, hvorfor en udvidelse af søen er nødvendig for, at søen kan opfylde det formål, hvormed den blev etableret.

Kystdirektoratet har i vurderingen yderligere lagt vægt på, at der er tale om en udvidelse, som ikke vil have en nævneværdig betydning for oplevelse af kystlandskabet.

Kystdirektoratet har vurderet det ansøgte i forhold til international lovgivning om naturbeskyttelse og konkluderet, at der ikke er hensyn, der taler afgørende imod det ansøgte. Se afsnittet ”Vurdering efter lovgivning om international naturbeskyttelse”.

Kystdirektoratet giver på denne baggrund dispensation til den ansøgte udvidelse af søen.

Med venlig hilsen

Lea Bank Stigsen
+45 20 86 64 02
lbs@kyst.dk

Bilagsliste:

Bilag 1: Lovgivning

Bilag 2: Klagevejledning

Bilag 3: Udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området

Afgørelsen er også sendt til:

- Holbæk Kommune, post@holb.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Holbæk, holbaek@dn.dk
- Friluftsrådet centralt, fr@friluftsradet.dk
- Friluftsrådet, Kreds Nordvestsjælland, kreds14@friluftsradet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk og dof@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Holbæk, holbaek@dof.dk

- Dansk Botanisk Forening, Sjællandskredsen, oestkredsen@botaniskforening.dk
- Dansk Kano og Kajak Forbund, miljo@kano-kajak.dk
- Danmarks Jægerforbund, sager@jaegerne.dk

Afgørelsen offentliggøres desuden på Kystdirektoratets hjemmeside, www.kyst.dk.

Bilag 1: Lovgrundlag

Naturbeskyttelsesloven

Af naturbeskyttelseslovens² § 15 fremgår, at der ikke må foretages ændringer i tilstanden af strandbredder eller af andre arealer, der ligger mellem strandbredden og strandbeskyttelseslinjen. Formålet med bestemmelserne om strandbeskyttelse er at sikre, at arealerne nær kysten bevares så uberørte som muligt. Hermed varetages landskabelige, biologiske og rekreative hensyn.

Forbuddet mod tilstandsændringer betyder bl.a., at der ikke må opføres bebyggelse, foretages terrænændringer eller etableres beplantning inden for strandbeskyttelseslinjen. Der må heller ikke etableres hegn, placeres campingvogne og lignende, og der må ikke foretages udstykning, matrikulering eller arealoverførsel, hvorved der fastlægges skel.

En række ændringer er dog umiddelbart undtaget fra forbuddet. Undtagelserne fremgår af lovens §§ 15a og 15b. Kystdirektoratet har desuden mulighed for at dispensere til visse anlæg, eller hvis der er tale om et særligt tilfælde, jf. lovens § 65b.

Af hensyn til de nationale interesser, der er knyttet til kystområderne, administreres bestemmelserne om strandbeskyttelse meget restriktivt. Der dispenseres desuden kun, når dispensationen vil være uden konsekvenser for den fremtidige administration af strandbeskyttelseslinjen.

Lovgivning om international naturbeskyttelse

Ifølge habitatbekendtgørelsen³ skal Kystdirektoratet, før der gives dispensation fra strandbeskyttelseslinjen, vurdere om det ansøgte i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt (en væsentlighedsvurdering). Direktoratet vurderer i den forbindelse, om det ansøgte kan påvirke områdets naturtyper og levesteder samt de arter, som området er udpeget for at bevare. Hvis det ikke kan udelukkes, at det ansøgte kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Viser vurderingen, at projektet vil skade det internationale naturbeskyttelsesområde, kan der ikke meddeles dispensation til det ansøgte.

Kystdirektoratet er desuden forpligtet til at varetage beskyttelseshensyn til en række dyr og planter (arter på habitatdirektivets bilag IV) over alt i landet, det vil sige uanset om de forekommer inden for et af de udpegede Natura 2000-områder eller udenfor. Der kan ikke gives dispensation fra strandbeskyttelseslinjen, hvis det ansøgte kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for de pågældende dyrearter eller ødelægge de pågældende plantearter.

---

² Lovbekendtgørelse nr. 240 af 13. marts 2019 af lov om naturbeskyttelse.

³ Bekendtgørelse nr. 1595 af 6. december 2018 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Bilag 2: Klagevejledning

Kystdirektoratets afgørelse kan påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentliggjort på vores hjemmeside, regnes fristen dog altid fra offentliggørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges klagefristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- adressaten for afgørelsen
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører
- offentlige myndigheder
- en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Der klages via Klageportalen, der kan findes på www.naevneneshus.dk, eller alternativt på www.borger.dk og www.virk.dk. Der logges ind med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen.

Det koster 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer i gebyr at indgive en klage. Betaling foregår via Klageportalen.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis man ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal man sende en begrundet anmodning til Kystdirektoratet. Kystdirektoratet videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt anmodningen kan imødekommes.

Fristen for eventuelt søgsmål ved domstolene er 6 måneder, jf. § 88, stk. 1, i naturbeskyttelsesloven.

Bilag 3: Udpegningsgrundlag for Natura 2000-område nr. 244, Kyndby Kyst

De gældende udpegningsgrundlag for de danske habitat- og fuglebeskyttelsesområder fremgår af Natura 2000-planerne for 2016-21. Udpegningsgrundlagene er dog under opdatering, og forslag til justerede udpegningsgrundlag er offentliggjort i en basisanalyse for hvert Natura 2000-område i juni 2020.

Myndighederne skal både varetage hensynet til arter og naturtyper, der fremgår af de gældende udpegningsgrundlag, og til eventuelle nye arter og naturtyper, der fremgår af forslaget, selv om forslaget endnu ikke er endeligt besluttet og meddelt Europa-Kommissionen.

Udpegningsgrundlagene, der er relevante for den konkrete afgørelse, er indsat herunder.

2.1 Områdets udpegningsgrundlag

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 245		
Naturtyper:	Sandbanke (1110)	Vadeflade (1140)
	Lagune* (1150)	Bugt (1160)
	Rev (1170)	Strandvold med enårige planter (1210)
	Strandvold med flerårige planter (1220)	Enårig strandengsvegetation (1310)
	Strandeng (1330)	Næringsrig sø (3150)
	Vandløb (3260)	Tørt kalksandsoverdrev* (6120)
	Kalkoverdrev* (6210)	Surt overdrev* (6230)
	Tidvis våd eng (6410)	Urtebræmme (6430)
	Kildevæld* (7220)	Rigkær (7230)
	Bøg på muld (9130)	
Arter:	Skæv vindelsnegl (1014)	

Naturtyper og arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver at der er tale om en prioriteret naturtype. Udpegningsgrundlag for habitatområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-område nr. 244 (fra [Natura 2000-planen 2016-21](#))

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 245		
Naturtyper:	Sandbanke (1110)	Vadeflade (1140)
	Bugt (1160)	Rev (1170)
	Strandvold med flerårige planter (1220)	Strandeng (1330)
	Næringsrig sø (3150)	Vandløb (3260)
	Tørt kalksandsoverdrev* (6120)	Kalkoverdrev* (6210)
	Surt overdrev* (6230)	Tidvis våd eng (6410)
	Urtebræmme (6430)	Kildevæld* (7220)
	Rigkær (7230)	Bøg på muld (9130)
	Elle- og askeskov* (91E0)	
Arter:	Skæv vindelsnegl (1014)	

Tabellen viser naturtyper og/eller arter på udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype jf. habitatdirektivet. Ved fuglearterne er det angivet, om der er tale om ynglefugle (Y) eller trækfugle (T).

Forslag til nyt udpegningsgrundlag for Natura 2000-område nr. 244 (fra [basisanalysen, juni 2020](#))